

УДК 378.147:37.091.275:616.31-057.875
DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2023.91.27>

С. Є. Трегуб

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ КРОК 1 (АНГЛ. СУБТЕСТ)

Стаття присвячена аналізу практичного матеріалу для підготовки до інтегрованого ліцензійного іспиту Крок 1 з англійського субтесту спеціальності 221 «Стоматологія» та виокремленні найефективніших завдань, засобів і методів. Предметом дослідження є певний навчальний матеріал який дозволить сформувавши у студентів-стоматологів вміння опрацювати фахову інформацію та виконувати завдання різної складності на прикладі загально-медичних текстів і завдань до них, а також тестові питання з англійських буклетів, які підпорядковані дев'яти фаховим дисциплінам. Наголошено на чіткій та поетапній підготовці до іспиту. Кожний етап передбачає виконання передтекстових завдань; опрацювання загально-медичного тексту та тестових питань до тексту; п'ядесят питань з Test items for licensing examination "Krok 1" Dentistry 2018; післятекстові вправи; проміжкові тести на закріплення учбового матеріалу та спеціальні задачі. Така презентація навчального матеріалу дає гарний базис для формування, розвитку та реалізацію отриманих знань і навичок зі складання англійського субтесту з ліцензійного іспиту «Крок 1» за спеціальністю 221 «Стоматологія». Наголошено на важливості формування комплексної підготовки до ліцензійного іспиту Крок 1 із залученням практичного досвіду з клінічних кафедр. Визначено актуальність даного питання та ускладнення останнього з кожним роком. Охарактеризовані особливості застосування загальних та спеціальних завдань. Проаналізовано різні види вправ, тестів які спрямовані на розуміння та виокремленні певної інформації під час роботи з загально-медичним текстом за фахом. Особливо наголошується на важливості використання завдань з грецькими та латинськими терміноелементами, що допомагають сформувавши у студентів-стоматологів потужний активний фаховий лексичний запас. На нашу думку, чіткий, структурований комплексний підхід до підготовки майбутніх стоматологів до англійської частини з ліцензійного іспиту Крок 1, залучення до співпраці фахівців клінічних кафедр та вдало підібраний комплекс завдань до нього дає змогу останнім навчитись розуміти, аналізувати фахову інформацію за невеликий проміжок часу та швидко приймати рішення з вибору правильної відповіді при виконанні різних видів профільних завдань.

Ключові слова: студенти-стоматологи, ліцензійний іспит Крок 1, англійський субтест.

Постановка проблеми. Постійно зростаюче значення ліцензійного іспиту Крок 1 в медичних вишах, а саме, підготовка студентів-стоматологів до англійської частини, дозволила нам проаналізувати особливості даного аспекту. Англійський субтест Крок 1 стоматологія є першим важливим кроком для тих студентів, хто прагне стати професіональним стоматологом не тільки в Україні, а і за її межами. Одним із ключових аспектів успішної підготовки до Крок 1 спеціальності 221 «Стоматологія» є ретельне вивчення актуальних матеріалів: англійська база тестів, різні посібники, онлайн тести тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дане питання, наразі дуже важливе. Дослідження цього аспекту займалися багато дослідників. Так, Кир'ян Т. досліджувала питання історії впровадження ліцензійного інтегрованого іспиту Крок 1 в Україні; Довгаль Г. приділяла багато уваги підготовці студентів до іспиту Крок 1; Булах І., Войтенко Л., Мруга М. проводили аналіз результатів складання вітчизняними студентами суб-

тесту з іноземної мови професійного спрямування (ІМПС) ліцензійного іспиту Крок 1 спеціальності 221 «Стоматологія».

Мета статті. Головною метою цієї роботи є проаналізувати практичний матеріал для підготовки до англійської частини Крок 1 та виокремити найкращі завдання до підготовки на прикладі спеціальності 221 «Стоматологія» у ЗДМФУ.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Листа МОЗ України від 29.06.2017 року № 08.1-30/17662 «Про визначення рівня компетентності з іноземної мови професійного спрямування у студентів, громадян України, які навчаються за спеціальностями «Медицина», «Стоматологія», «Фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» [1], з 20.02.2018 року до ліцензійного іспиту «Крок 1. Стоматологія» для вітчизняних студентів було включено англійський субтест.

Зміст інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок 1» для спеціальності 221 «Стоматологія» структурований за переліком дисциплін з певним відсотком: Біологія (7-9%); Нормальна анатомія

(13-17%); Гістологія (9-11%); Нормальна фізіологія (10-14%); Біологічна хімія (10-14%); Патологічна фізіологія (10-14%); Патологічна анатомія (10-14%); Мікробіологія (6-8%); Фармакологія (10-14%).

З 2018-2022 рік англійська частина була представлена у вигляді тестів за попередньо визначеними 9ти дисциплінами. Кількість тестів та їх лексичне наповнення кожного року змінювалась. З 2023 року до тестів іноземною мовою був доданий текст загально-медичного плану і 10 тестових питань до нього. Таким чином, з 2023 року англійська частина складається з тексту загально-медичної тематики, 10 тестів до тексту та 50 окремих тестових питань за 9ма визначеними профільними дисциплінами.

Підготовка до ліцензійного іспиту «Крок 1» спеціальність 221 «Стоматологія», з нашої точки зору, повинна бути комплексною, а саме, аудиторна робота студентів та самостійна, причому остання повинна преважувати. В умовах війни процес навчання відбувається дистанційно, але це не впливає на якість отриманих знань, умінь та навичок студентів. В медичних вишах дисципліна іноземна мова за професійним спрямуванням вивчається протягом другого курсу де студенти оволодівають певними знаннями з граматики та фахової лексики, що в свою чергу допомагають сформуванню у студентів-стоматологів фаховий тезаурус який забезпечить базис до успішного складання англійської частини. Також створені відповідні команди на платформі TEAMS, де студентам раз на тиждень завантажуються відповідні тести іноземною мовою. Протягом року, студенти-стоматологи можуть безпосередньо тренуватись на електронних ресурсах центру тестування за своїм фахом. Перед складанням іспиту проводиться додаткова підготовка студентів-стоматологів, що дозволяє refresh knowledge.

Основна підготовка студентів-стоматологів проводиться на кафедрі іноземних мов ЗДМФУ. Інтеграція професійних знань студентів-стоматологів полягає в усвідомленому використанні інформації фундаментальних дисциплін під час іншомовної підготовки. З цією метою навчальний зміст дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» містить матеріал з фізіології, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної анатомії та оперативної хірургії, пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики ортопедичної стоматології, пропедевтики дитячої ортопедичної стоматології, патоморфології, патофізіології, фармакології.

Зараз більш детально розглянемо саме процес формування певних мовних компетентностей у студентів-стоматологів 3 курсу навчання з дисципліни ІМПС: підготовка до «Крок 1» англійський субтест. Основне підгрунття цієї підготовки складає

читання загально-наукового тексту, а саме перевірка того як студенти вміють працювати з інформацією; виокремлювати головне та другорядне; знаходити відповіді на конкретні питання; розпізнавати ключові слова та аналізувати відповідний інформаційний матеріал.

Англомовний субтест з ліцензійного іспиту «Крок 1» спеціальність 221 «Стоматологія» є багатокомпонентним: англомовний текст загально-медичного плану; 10 питань в тестовому вигляді та 50 питань за 9ма дисциплінами. Ми вважаємо, що підготовка до цього аспекту повинна бути багаторівнева, що дозволить студентам-стоматологам зрозуміти англомовну інформацію за найменшу кількість часу. Дуже важливо зрозуміти, що успіх складання англійської частини безпосередньо залежить від знання студентами фахових дисциплін заявлених на іспиті, тому що англійська мова виступає лише як засіб до перевірки останніх, тобто тільки відмінне знання англійської мови не дозволить студентам показати позитивні результати. Таким чином, підготовка до складання англомовної частини повинна відбуватись у співпраці з клінічними кафедрами.

Щодо завдань, ми пропонуємо широкий спектр загально-медичних текстів та комплекс вправ, а саме: лексичні, мовленнєві завдання, тести які поглиблюють фахові лінгвістичні знання студентів-стоматологів з фахової термінології та систематизують практику професійного іншомовного читання. Прикладом такого тексту може бути наступний, пропонуємо вашій увазі невеликий уривок та приклади питань до нього :

Blood is an important **fluid** that keeps us alive. We cannot live without it. The heart pumps blood to all parts of the body and brings them **oxygen** and food. At the same time blood carries all the **substances** we don't need away from us. Blood fights infections, keeps our body temperature the same and **carries** chemicals that control body functions. Finally, blood has **substances** that **repair** broken **blood vessels** so that we don't **bleed** to death. What blood is made of. Blood is a **mixture of fluid and solid matter**. Plasma is the **liquid** part of our blood. It makes up about 50 – 60 % of it. Plasma **consists** mostly of water but many other **substances** are in it. It **contains dissolved** food, chemicals that control our **growth** and do other jobs, **proteins**, minerals and **waste** products. Red blood cells look like flat round **discs**.

Choose the correct statement:

1. Blood fights infections, keeps our body temperature the same and **carries** chemicals that control body functions.

- A. True
- B. False
- C. Not given

2. Blood is a fluid matter.

- A. True
- B. False
- C. Not given

3. What system do leucocytes play an important role?

- A. nervous system
- B. immune system
- C. circulatory system
- D. endocrine system

Дуже важливо приділяти увагу лексичним завданням, наводимо приклад, перекладіть на українську мову:

Similar complaints, weakness, indigestion, feces analysis, reveal, urgent, nuclei, hereditary disease, peptic ulcer, animal species, maintain, fetus, provisory organ, carry out, WHO, approximately, encounter, natural habitat, genus of mosquitoes, raw water, pond, urine excretion, sexual intercourse, affect, bundles.

Наступні ефективні завдання на синонімію:

Match synonyms from the column B to A, translate the words:

A	B
complain	trouble
complaint	support
maintain	about
carry out	afflict
approximately	conduct
affect	to trouble

Основну увагу потрібно приділяти вивченню фахової лексики з кейсів англomовних буклетів до ліцензійного іспиту Крок 1 [3, с. 19]. Приклад таких завдань:

Translate into Ukrainian language:

1. To determine functional state of the patient's liver, the analysis of animal indican excreted with urine was conducted. This substance is produced in the process of detoxification of putrefaction products of a certain amino acid, which takes place in the large intestine. Name this amino acid:

A. Tryptophan B. Valine C. Glycine D. Serine E. Cysteine

2. When determining comparative tissue radio-sensitivity, it was revealed that different tissues have different level of sensitivity toward ionizing radiation. What tissue of those listed below is the most radio-sensitive?

A. Hematopoietic B. Cartilaginous C. Bone D. Muscular E. Nerve

3. Oral examination revealed dark yellow and brown spots and stripes on the labial and lingual surfaces of the patient's teeth; more than the half of the dental surface is affected; enamel and dentin are destroyed. What diagnosis is the most likely? A. Fluorosis B. Metastatic calcification C. Dental

calculus D. Cuneiform defect E. Dystrophic calcification

Дуже важливо залучати студентів до тестових завдань, наприклад:

Choose the right variant. It is possible from 1 till 3 correct variants Be attentive.

1. Вимірювання грудної клітини
  - A. measurement of the chest
  - B. stethometria
  - C. measurement of the blood
  - D. measurement of the blood pressure
  - E. symmetria
2. Серцево-судинні захворювання
  - A. cardiovascular diseases
  - B. morbus cardiovascularis
  - C. heart failure
  - D. angina pectoris
  - E. heart disease
3. Запалення нирки
  - A. nephritis
  - B. inflammation of the kidney
  - C. renal inflammation
  - D. nephrosis
  - E. pyelonephritis
4. Жовтуха
  - A. jaundice
  - B. icterus
  - C. hepatitis
  - D. hepatosis
  - E. liver disease
5. Розширення бронхів
  - A. bronchectasia
  - B. dilation of the bronchus
  - C. bronchitis
  - D. bronchial disease
  - E. bronchospasmus

Такі завдання можуть бути як з одним правильним варіантом відповіді так із множинним вибором за 9ма заявленими дисциплінами, що дозволяє студентам-стоматологам розвивати критичне мислення та швидке прийняття рішень.

Дуже важливо приділяти увагу на заняттях з ІМПС вправам з грецькими та латинськими терміноелементами. Наприклад,

Match the Greek terms with their English common names:

Greek TE	English common names
thanat-	upper jaw
rhachi-	tooth
gnath-	mind
genia-	hand
-ectopia	ear
odonto-	knee
phren-	death
cheir-chir	vertebral column
ot-	lower jaw/chin
gon-	dislocation

Translate the following terms, explain suffixes and prefixes:

Atrophy	hypertonia	poliomyelitis	carcinoma
Antiinflammatory	hypoxia	syndactyly	bronchial
Catamnesis	metastasis	gigantismus	auricular
Disorder	oligophrenia	gastritis	dramatic
Endocarditis	pericarditis	nephrosis	operable
Exolingual	parotitis	rotation	uterine
Squamous	sarcomatosis	dysentery	melanoma
Anabolismus	antidiuresis	metamorphosis	prognosis

Translate clinical diagnosis:

chronic periodontitis	
superficial caries	
catarrhal caries	
radicular cyst	
mandibular periostitis	
complete dislocation	
hypertrophic gingivitis	
odontogenic osteomyelitis	
granulous periodontitis	
traumatic mandibular fracture	
bilateral ankylosis	

Такі вправи покликані до повторення та систематизації префіксів, суфіксів, складених основ, окремих клінічних терміноелементів (ТЕ), позначення кольорів, що сприяють формуванню та розвитку активного словникового запасу у студентів-стоматологів і стануть у нагоді при складанні саме англійської частини іспиту Крок 1.

Висновки і пропозиції. Таким чином, ми проаналізували практичний матеріал для ефективного підготовки до ліцензійного іспиту Крок 1 з англійського субтесту спеціальності 221 «Стоматологія» та виокремили види текстів з вправами та завданнями. Ці завдання підпорядковані основній меті: зрозуміти інформацію, подану в ситуативній задачі англійською мовою, швидко проаналізувати її зміст, обрати правильний варіант відповіді на ситуативну задачу з однієї з фундаментальних дисциплін, знання з яких винесені на перевірку під час складання ліцензійного іспиту Крок 1 [2, с. 5]. Наведені моделі прикладів завдань, безумовно, не вичерпують усього розмаїття форм, засобів і методів роботи при підготовці студентів-стоматологів 3 курсу до ліцензійного іспиту Крок 1.

Список використаної літератури:

1. Про визначення рівня компетентності з іноземної мови професійного спрямування у студентів, громадян України, які навчаються за спеціальностями «Медицина», «Стоматологія», «Фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»: Лист МОЗ України від 29.06.2017 року № 08.1-30/17662.
2. Foreign Language Proficiency Test: «Krok 1. Stomatology» / Беляєва О. М., Лисанець Ю. В., Костенко В. Г., Ефендієва С. М., Танько Н.Г., Прийма Л. Ю., Трегуб С. Є., Мирошніченко О. А.; за заг. ред. О.М. Беляєвої. Київ: AUS Medicine Publishing, 2020. 390 с.
3. «Test items for licensing examination: Krok 1. STOMATOLOGY» 2018. -24 p.

Trehub S. Peculiarities of preparing dental students for the licensing exam Step 1 (English subtest)

The article is devoted to the analysis of practical material for the integrated licensing exam Step 1 preparing from the English subtest of the specialty 221 "Dentistry" and highlighting the most effective tasks, means and methods. The subject of the study is a certain educational material that will allow dental students to develop the ability to process professional information and perform tasks of varying complexity on the example of general medical texts and tasks to them, as well as test questions from English-language booklets that are subordinate to nine professional disciplines. Clear and step-by-step preparation for the exam is emphasized. Each stage involves the completion of pre-text tasks; development of a general medical text and test questions for the text; fifty questions from Test items for licensing examination " Step 1" Dentistry 2018; post-text exercises; intermediate tests to consolidate the learning material and special tasks. This presentation of the educational material provides a good basis for the formation, development and implementation of the acquired knowledge and skills for passing the English subtest of the "Step 1" licensing exam in the specialty 221 "Dentistry". The importance of forming comprehensive preparation for the Step 1 licensing exam with the involvement of practical experience from clinical departments is emphasized. The relevance of this issue and the complication of the latter every year are determined. Features of the application of general and special tasks are characterized. Various types of exercises and tests aimed at understanding and highlighting certain information while working with a general medical text by specialty were analyzed. The importance of using the tasks with Greek and Latin term elements is especially underlined, which help to form a powerful active professional vocabulary among the dental students. In our opinion, a clear, structured comprehensive approach to the preparation of future dentists for the English part of the Step 1 licensing exam, the involvement of specialists from clinical departments and a well-chosen set of tasks for it enables the latter to learn to understand and analyze professional information in a short period of time and quickly to make decisions on choosing the correct answer when performing various types of profile tasks.

Key words: dental students, licensing exam Step 1, English subtest.